

Pestprotocol cb De Hien

De Hien
Christelijke basisschool

december 2017

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Pesten, plagen en ruzie	4
Kenmerken van de pester	4
Kenmerken van de gepeste	5
Signalen, die wijzen op pestgedrag	5
3. Voorkomen van pestgedrag	7
4. 7 regels voor kinderen, teamleden en ouders	8
7 regels voor kinderen	8
7 afspraken met het team	9
7 verwachtingen voor ouders	9
5. Handelen bij peestsituaties	10
Waarschuwingfase	10
Handelingsfase	10
6. Digitaal pesten	12
7. Lesinhoud en literatuur	14
8. Bijlagen	15
Bijlage 1: gedragsregels voor op het plein	15
Bijlage 2: voorbeeldbrief voor ouders	16
Bijlage 3: Plan van aanpak/registratie incidenten	17
Bijlage 4: suggesties voor ouders	19

1. Inleiding

Als Christelijke basisschool willen wij een afspiegeling zijn van de totale maatschappij waarin wij leven. Een maatschappij waarin mensen voor hun mening mogen en durven uitkomen, en elkaars mening en ideeën kunnen respecteren. Het grote belang van het kunnen en willen leven in een maatschappij waarin niet gediscrimineerd wordt op basis van geloofs-overtuiging, culturele achtergronden, nationaliteit, of op welke wijze dan ook staat op onze school voorop.

Het is in onze ogen van groot belang, dat de kinderen zich in onze school thuis voelen. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd voelen, en ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, de nodige belangstelling en aandacht is. Een dergelijke werksfeer, ook wel pedagogisch klimaat genoemd, vormt een basisvoorwaarde voor het bereiken van goede onderwijsleerresultaten en een positieve ontwikkeling van de kinderen. Belangrijk kenmerk binnen dit pedagogisch klimaat is een kindvriendelijke onderwijsleeromgeving, waarbij een gevoel van veiligheid en geborgenheid bij de kinderen de grondslag vormt.

Met behulp van dit pestprotocol, wat gebaseerd is op het veiligheidsbeleid van Trivium hoofdstuk 2 'pestgedrag en protocol', willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar in de eerste plaats pro-actief aanpakken. In hoofdstuk 5 wordt beschreven hoe wij dit doen. Basis voor ons handelen is relatie met het kind en vanuit een positieve insteek.

Er is een duidelijk plan van aanpak beschreven voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd. Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot schooltijd, maar vaak ook buiten schooltijd voorkomt.

Met dit pestprotocol hopen wij als team van De Hien, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en wegnemen van pestgedrag.

Namens het team van De Hien,

Werkgroep sociaal emotioneel leren (SEL)
Evelien Buis – schoolleider en aanspreekpunt

2. Pesten, plagen en ruzie

onderscheid tussen pesten, plagen en ruzie.

Het volgende onderscheid maken wij tussen pesten, plagen en ruzie maken:

Ruzie maken

Ruzie kan een keer gebeuren bij alle kinderen. Het is een onderdeel van het ontwikkelproces van het kind. Het gebeurt, je maakt het goed en dan is het klaar. Je kunt ook ruzie krijgen met je beste vriend.

Plagen

Is onschuldig, het gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.

Is van korte duur of gebeurt slechts tijdelijk. Het is niet regelmatig.

Kinderen zijn gelijkwaardig aan elkaar.

Is meestal te verdragen, kan leuk zijn, niemand voelt zich echt bedreigd.

Wie wie plaagt, ligt niet vast. Dit wisselt keer op keer.

Plagen stopt als de ander hierom vraagt.

Pesten

Dit gebeurt berekend. Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.

Pesten gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig op verschillende plaatsen. Het stop niet vanzelf na korte tijd.

Het is ongelijk. Meestal een groep tegen over één geïsoleerd gepeste.

De 'pester' heeft geen positieve bedoelingen, hij wil pijn doen, vernielen of kwetsen.

Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de gepestes.

Vormen van pesten: Schelden, iets moedwillig kapot maken, belachelijk maken, (be)dreigen, fysieke agressie, opjagen, opsluiten, in de val laten lopen, doodzwijgen, uitsluiten, dwingen om spullen af te geven of iets te moeten doen.

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor schadelijk pestgedrag kan ontstaan (zie hoofdstuk 6).

Kenmerken van de pester

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'pester' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die pesten, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Staat vrij positief tegenover geweld, agressie, en het gebruik van stoere taal.
- Imiteert graag agressief gedrag.
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld.
- Lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt. Komt uit voor zijn mening.
- Is vrij impulsief.

- Heeft de neiging anderen te overroepen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt.
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers.
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn gezag respecteren.
- Heeft moeite met regels, grenzen, en eigen of door anderen opgelegde regels.
- Schat situaties verkeerd in.
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in.
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.).
- Lijdt vaak aan een negatieve faalangst.
- Hoe onveilig hij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok.
- Is niet noodzakelijk dommer of slimmer dan de rest.
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering.
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt geen rekening met anderen.

Kenmerken van de gepeste

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Gepeste' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken, en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijk situatie gebleken, dat bij kinderen die gepest worden, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Houdt niet van geweld en agressief of onbeschoft taalgebruik.
- Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.
- Is meestal fysiek zwakker.
- Is eerder in zichzelf gekeerd.
- Is geneigd zich onderdanig of gediensstig te gedragen.
- Is onzeker in zijn sociale contacten.
- Durft niet op te komen voor zichzelf.
- Heeft vaak een lage dunk van zichzelf en gelooft uiteindelijk, dat hij het verdient om gepest te worden.
- Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen.
- Voelt niet goed aan, welke regels of normen er binnen de groep gelden.
- Reageert niet op de gepaste manier op druk: Begint te huilen, of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert de pester na te bootsen, maar faalt daarin.

Signalen, die wijzen op pestgedrag

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste:

- Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, en 'verliest' sportkleren en eigendommen. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelfs zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich als een geslagen hondje. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of de leider.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over.
- De schoolresultaten laten een achteruitgang zien.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt, en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond of voor het kind naar een club moet, is het bijzonder gestresst, en zoekt redenen om niet naar school of naar de club te moeten.
- Verminderde concentratie.
- Het kind slaapt slecht.
- Het kind wordt bang van de andere kinderen en durft steeds minder'.

Een kind dat gepest wordt zal niet gauw iets vertellen over het pestgedrag om de volgende redenen:

- Het kind schaamt zich meestal
- Bang om niet geloofd te worden
- Bang om de groep/kind te verraden en daardoor nog meer gepest te worden
- Is misschien altijd gepest en is dit gedrag als normaal gaan beschouwen.

Signalen bij de pester:

- Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren van de gepestes, die zich hebben verdedigd.
- Zijn vriendjes zijn volgzame meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- De vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand.
- De pester is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn.
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.

- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgzzaam en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

3. Voorkomen van pestgedrag

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen en wordt in onze school de volgende werkwijze gehanteerd:

Preventief:

- In de hele school hangen de 7 regels met de daarvan uitgeleide gedragsregels in de groepen duidelijk zichtbaar aan de wand.
- In kringgesprekken, en in de lessen 'Sociaal-emotioneel leren' wordt gericht aandacht besteed aan wenselijk gedrag. Wij gebruiken hiervoor de methode Kwink! In alle leerlinggroepen wordt eenmaal per week een les sociaal-emotioneel leren gegeven komende uit de methode Kwink.
- We leren de kinderen omgaan met conflicten en het oplossen daarvan. We vragen hen hierbij hun eigen gedrag te benoemen.
- We bevorderen het wederzijds respect en waardering van de leerlingen onderling. Dit doen we door voorbeeldgedrag te laten zien, complimenten te geven en sterke kanten van kinderen te benoemen en te laten benoemen, bijv. door 'het sterretje van de dag'.
- Tijdens de pauzes is er toezicht op het schoolplein waarbij duidelijk gedragsregels worden gehanteerd. Zie bijlage 1.
- Tenminste tweemaal per schooljaar wordt in alle leerlinggroepen door middel van een sociogram een groepsanalyse van de klas gemaakt.
- De leerkrachten hebben kennis en inzicht m.b.t. alle aspecten van pestgedrag, en zijn vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag. Alle leerkrachten zijn op de hoogte van ons pestprotocol en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen.
- In groep 1 en 2 worden de groepsregels en de gedragsregels ten aanzien van 'pestgedrag' uitgebreid besproken in kringgesprekken, en worden situaties van 'pestgedrag' en situaties waarin de gedragsregels worden overtreden, tijdens het werken in de verschillende werkhoeken direct aangepakt. Ook het rollenspel wordt in dergelijke situaties gehanteerd. Ook in deze groepen zijn de gedragsregels op schrift gesteld en duidelijk zichtbaar op posterformaat aan de wand van het lokaal opgehangen. Op deze wijze wordt bereikt, dat ook de ouders duidelijk op de hoogte zijn van de gehanteerde regels en afspraken.
- Positief gedrag van leerlingen wordt gecompimenteerd en beloond.

4. 7 regels voor kinderen, teamleden en ouders.

Op onze school spelen, leren en werken we samen. We vinden het belangrijk dat iedereen zich prettig voelt op onze school en dat we elkaar, de school en de spullen respecteren. We hanteren hierbij een aantal belangrijke regels: voor kinderen, voor het team en voor ouders. Wanneer je merkt dat iemand de regel of afspraak even is vergeten mag je elkaar daar best op aanspreken – en ook dat doen we met respect voor elkaar. Zo houden we het fijn en veilig op school.

7 regels voor kinderen

- We willen graag dat iedereen zich thuis voelt op De Hien. Daarom spreken we het volgende met elkaar af:
- Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
- Hoor je de bel, kom dan snel.
- Binnen de school is wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet.
- Ik zorg ervoor dat ik niemand stoort.
- Ieder heeft zijn eigen talent. Wees trots op de ander en op wie jij bent.
- Als we goed voor onze spullen zorgen, zijn ze weer te gebruiken voor morgen.
- Vind je iets niet fijn of goed, bedenk dan samen hoe het moet.

7 afspraken met het team

We delen met elkaar de liefde voor ons vak en de zorg voor de kinderen en onze school. We streven met elkaar een professionele cultuur na.

- We geven het goede voorbeeld en houden ons aan de regels en afspraken die voor de kinderen gelden.
- We steunen elkaar en denken met elkaar mee.
- We gaan uit van het positieve en respecteren elkaars mening.
- We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.
- We praten positief over kinderen en hun ouders.
- Als we iets goeds zien geven we een compliment. Als we zien dat iets niet lukt bij iemand, bieden we onze hulp aan.
- We spreken MET elkaar en niet OVER elkaar.

7 verwachtingen voor ouders

We werken samen aan de ontwikkeling en toekomst van uw kind. Om deze samenwerking te bevorderen maken we met u graag de volgende afspraken:

- We geven het goede voorbeeld en houden ons aan de regels en afspraken die voor onze kinderen gelden.
- We beginnen op tijd; 's morgens om 8.30 uur.
- Bijzonderheden meldt u tijdig bij de leerkracht. Bij afwezigheid graag vóór 8.15 uur bellen.
- Bij de inloop nemen wij graag de tijd voor uw kind. Buiten de lestijd kunt u altijd even bij ons aankloppen of een afspraak met ons maken.
- Voor een gesprek of vraag kunt u terecht bij de leerkracht van uw kind. Daarnaast kunt u terecht bij de bouwcoördinator, intern begeleider en de schoolleider.
- We verwachten een optimale samenwerking, met een respectvolle houding.
- U bent onze ambassadeur: Vertel trots over onze school.

5. Handelen bij peestsituaties

Algemeen:

De leerkracht neemt de klachten over pesten serieus en probeert het probleem helder te krijgen en achter de mogelijke oorzaak te komen.

De leerkracht biedt hulp aan gepeste kind maar ook aan de pester.

Indien nodig zoekt de leerkracht contact met ouders van gepeste kind maar ook van de pester.

In situaties, waarin pestgedrag wordt gesignaleerd wordt het volgende stappenplan gehanteerd:

Waarschuwingsfase

De betreffende leerling wordt gewaarschuwd door de leerkracht. De leerkracht bespreekt samen met de leerling de gesignaleerde peestsituatie. Er vindt een gesprek plaats met de pester(s) en gepeste. De leerkracht stelt ouders op de hoogte stellen.

Handelingsfase

Het pesten wordt opnieuw gesignaleerd. Het volgende stappenplan wordt dan gevolgd:

1. De peestsituatie wordt in een kringgesprek binnen de betreffende groep besproken onder leiding van de eigen leerkracht.

2. De leerkracht maakt een schriftelijk verslag van de peestsituatie.

Om een duidelijke analyse van de peestsituatie te maken, wordt de intern begeleider of de aanspreekpunt betrokken. Er vinden observaties plaats tijdens verschillende groepsactiviteiten: buiten op het plein, in de gang en in de klas.

3. De ouders van de pester(s) en van de gepeste worden geïnformeerd door de groepsleerkracht. Dit kan telefonisch, of in een gesprek.

4. Er volgt, indien nodig, een gesprek met de gepeste, de pester, en de volgelingen, evt. in bijzijn van ouders. De situatie wordt besproken. Er wordt duidelijk gemaakt wat voor impact het gedrag van de pester heeft.

5. Er wordt voor een periode van minimaal 2 weken intensief bijgehouden hoe de beleving is van het gepeste en hoe een schooldag verlopen is. Er wordt planmatig geregistreerd of en welke incidenten er plaats vinden, zie bijlage 3. Gedurende deze 2 weken houdt de leerkracht regelmatig gesprekje met de gepeste en pester, geeft constructieve positieve feedback en geeft beide complimenten als het goed gaat.

Na 2 weken vindt er opnieuw een gesprek met ouders, leerling, leerkracht en aanspreekpunt. De periode kan verlengd worden, er kan sprake zijn voor sociaal emotionele ondersteuning van de leerling, de intensiteit kan verminderd worden of er als er sprake blijft van pesten dan wordt er overgegaan naar stap 7.

6. De peestsituatie wordt in het zorgoverleg (intern begeleider, leerkracht aanspreekpunt/schoolleider, themaspecialist BEPO) besproken.

7. Indien er opnieuw pestgedrag bij dezelfde leerling(en) wordt geconstateerd, dan:

- Verliest de pester zijn plek in de groep voor 1 uur.

Er wordt een incidentmeldformulier in Parnassys ingevuld.

- Bij herhaling van pesten verliest de pester zijn plek in de groep voor een halve dag.

Er wordt een incidentmeldformulier in Parnassys ingevuld.

Bij bovenstaande maatregelen worden de ouders van de gepeste en de ouders van de pester op de hoogte gesteld van de peestsituatie.

Er wordt gezamenlijk met de betrokken ouders en de betrokken leerlingen een plan van aanpak opgesteld, en er worden afspraken ten aanzien van het gedrag van de betrokken leerlingen gemaakt. Dit handelingsplan wordt schriftelijk vastgelegd in Parnassys.

Het protocol time out Stap 1' treedt in werking.

In die situaties, waarin de remediëring van het pestgedrag problemen geeft, wordt de hulp van een of meer hulpverlenende instanties (te bepalen in overleg met de ouders en gerelateerd aan de aspecten van het pestgedrag), bijv. schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld. De sociale kaart van de school kan hiervoor gebruikt worden.

6. digitaal pesten

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor schadelijk pestgedrag kan ontstaan. In deze tijd van multimedia erkennen wij dit als een groeiend probleem.

In de bovenbouw wordt via klassengesprekken aandacht besteed aan het gebruik maken van what's app, instagram, Facebook en andere social media. We leren de kinderen omgaan met social media. Dit doen wij middels de lessen uit Kwink en door het project mediawijsheid.

Het bestrijden van digitaal pesten

Signalen wat betreft digitaal pesten nemen wij altijd serieus. We beseffen daarbij dat digitaal pesten niet op zich zelf staat. De betrokkenen kennen elkaar en ook in real life kan er ongewenst gedrag zijn. Wanneer de leerkracht signaleert dat er sprake is van digitaal pesten, zal het volgende stappenplan worden gevolgd.

Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de pester(s)

Deze onderdelen vallen beide onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is van belang dat er met zowel het gepeste als de pester(s) wordt gesproken in bijzijn van ouders of ouders worden op de hoogte gesteld. Daarvoor dienen de pester(s) te worden opgespoord. Hierna kan de leerkracht inschatten of er een driegesprek kan plaatsvinden tussen gepeste, pester(s) en leerkracht. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- Een goede sfeer creëert voor een gesprek een gepeste leerling praat vaak moeilijk over dit probleem.
- Deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- De leerling zijn verhaal laat doen en hier de tijd voor neemt.
- Zich probeert in te leven in de leerling.
- Geen verwijten maakt. Dat zorgt voor een onveilig gevoel voor de leerling, waardoor deze minder vertelt of zelfs niets.
- De leerling vragen de gesprekken uit te printen als eventueel bewijsmateriaal en de pester meteen te blokkeren en te verwijderen uit zijn bestand.

Opsporen van de pester(s)

Soms zal de pester bekend zijn, maar dat is vaak niet het geval. Een pester opsporen kan door middel van de bewaarde gesprekken te onderzoeken op de inhoud. De stijl van schrijven, eventuele taalfouten, kunnen een aanwijzing zijn.

Op school kan in samenwerking met de systeembeheerder een pester opgespoord worden.

Het bespreekbaar maken in de klas en letten op reacties van kinderen, eventueel kinderen uitnodigen anoniem te reageren naar de leerkracht kan wellicht leiden naar de pester.

Gesprek met de pester

Hierbij is van belang dat de leerkracht:

- Wederom de juiste sfeer creëert en er de tijd voor neemt.
- Goed ingaat op wat er gaande is en door blijft vragen.
- Goed luisteren en ook deze leerling serieus nemen.
- De leerling moet zich gewezen worden op de mogelijke gevolgen van digitaal pesten.
- Duidelijk maakt aan de leerling dat deze zich schuldig maakt aan een ernstig feit, dat in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Na dit gesprek bestaat het gevaar dat de pester uit wraak opnieuw het gepeste lastig valt. Het is aan de leerkracht en de ouders hier goed oog voor te hebben.

Wanneer de pester niet gevonden wordt, is negeren en niet-reageren de beste strategie. Vaak stopt dit dan na verloop van tijd.

Ouders/verzorgers van de leerling op de hoogte brengen.

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester(s). Dit gebeurt zo spoedig mogelijk na de signalering en bij voorkeur voor het gesprek met de betrokken leerlingen.

Gesprek met de ouders/verzorgers

Denk hierbij aan het volgende:

- Vraag of zij de signalen herkennen. Deel anders de signalen met hen.
- Leg geen schuldvraag neer, maar ga op zoek naar oplossingen.
- Informeer de ouders over de gang van zaken met betrekking tot het protocol en over de gesprekken wanneer die al hebben plaatsgevonden.
- Vertel hen welke maatregelen zij zelf kunnen nemen.

Afronding en nazorg

Wanneer de leerkracht signaleert dat het digitaal pesten daadwerkelijk is gestopt, informeert hij de ouders/verzorgers hierover. Het is belangrijk dat de leerkracht en ouders de leerling voorlopig volgen, om te voorkomen dat pestgedrag terugkeert. De leerkracht zal af en toe het gesprek met de leerling aan moeten gaan om te vragen hoe het gaat. De gepeste leerling voelt zo de betrokkenheid van de leerkracht. Ook de pester zal aandacht nodig hebben. Wanneer het pestgedrag stopt, is positieve aandacht belangrijk. Het benadrukken van zijn goede keus om te stoppen en het positieve effect hiervan, zal hem wellicht doen inzien niet weer in de fout te gaan.

1. Herhaling van pestgedrag

Wanneer het pesten niet stopt of regelmatig terugkeert wordt de handelingsfase uit hoofdstuk 5 gevolgd.

7. Lesinhoud en literatuur

Lesmethode Kwink - <https://www.kwinkopschool.nl>

Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). Inclusief burgerschap en mediawijsheid. Voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht SEL-programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Praktisch, leuk en altijd actueel. Gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep. Sluit goed aan bij de principes van PBS (Positive Behaviour Support).

Kenmerken:

Voorkomt verstorend gedrag en pesten
Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
Zorgt voor een sociaal veilige groep
Verhoogt de leeropbrengsten
Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties
Biedt iedere les unieke filmpjes
Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid

Websites

www.stoppestennu.nl

www.pestweb.nl

www.mijnkindonline.nl

<http://kinderen.moed.nl/pesten> (o.a. filmpjes en boekenlijst over pesten)

<https://www.zapp.nl/1741-week-tegen-pesten> (o.a. filmpjes en lesmateriaal)

Achtergrondinformatie voor leerkrachten:

Eerste hulp bij gedragsproblemen - Luc Koning
De zondebok in de klas - Bob van der Meer
Pesten op school - Bob van der Meer
Ik ga weer graag naar school - Brenda Kenter

8. Bijlagen

Bijlage 1: gedragsregels voor op het plein

1 Ik speel op het schoolplein.

Stoeptegels zijn speelgebied.

2 Ik gebruik de materialen waarvoor ze bedoeld zijn.

Basketball → alleen basketbal, dus geen voetbal.

Schep → scheppen

Hockeystick → alleen voor hockey en laag

Springtouw → touwtje springen

Speelvelden → vrij houden

Als ik speelgoed expres kapot maak, word ik naar binnen gestuurd.

3 Ik houd rekening met een ander in mijn spel.

Als ik iemand opzettelijk pijn doe, moet ik naar binnen naar mijn eigen lokaal.

4 Ik luister naar de pleinwacht en let op mijn taalgebruik.

Luister ik niet of gebruik ik grove taal, dan zit ik 5 minuten op een bank.

Bij 2x moet ik naar binnen.

5 Ik gebruik bordkrijt alleen op de schoolborden of het schoolplein.

Ik teken/schrijf niet op muren.

6 Ik ruim de materialen op.

Ik ruim materialen waar ik mee heb gespeeld op de goede plaats op. Als de bel gaat, ga ik gelijk naar de rij. Ben ik klassendienst, dan help ik met opruimen. **Groep 8 zet de bakken met speelgoed om 10.00 uur buiten. Groep 4 zet ze om 12.45 uur weer binnen. Kinderen uit groep 4 doet een hesje aan.**

7 Ik laat de ballen op het dak liggen.

Om 12.30 haalt XX (is hij ziek, dan xx) met toezicht van de pleinwacht de ballen van het dak.

Bijlage 2: Voorbeeldbrief voor ouders

Aan de ouders/verzorgers van de leerlingen van groep ..,

Vanochtend heeft er in groep .. een groeps gesprek plaats gevonden over pesten. Het was een goed, open, maar ook kwetsbaar gesprek. De kinderen waren zeer betrokken.

We hebben met elkaar besproken wat het verschil is tussen pesten, plagen en ruzie maken.

De kinderen wisten duidelijk te vertellen wat het verschil tussen pesten en plagen is in deze groep:

- Pesten blijft doorgaan, op verschillende plekken, is vaak meer kinderen tegen 1 kind is. Ook schelden, iets kapot maken of dreigen valt onder pesten.
- Plagen is vaak een grapje, goed bedoeld en stopt als de ander hierom vraagt.
- Ruzie kan een keer gebeuren. Het gebeurt 1x, je maakt het goed en dan is het klaar. Je kunt ook ruzie krijgen met je beste vriend.

Meer dan de helft van de kinderen in deze groep heeft zich wel eens gepest gevoeld. Een leerling verwoordde dit prachtig: 'Je voelt je verdrietig, alsof je plat gestampt bent'.

Veel kinderen staken hun vinger op bij de vraag of ze zelf weleens andere kinderen hebben gepest. En waarom doe je dit dan? Als antwoord werd er genoemd dat dit gebeurt omdat je dan zelf niet gepest wordt, omdat je je cool kunt voelen als je dit doet.

De kinderen zijn het er unaniem over eens dat pesten heel vervelend en verdrietig is.

Vertellen aan de leerkracht of aan je ouders dat je er gepest wordt in de groep is geen klikken, maar juist een ander helpen. We willen u vragen dit ook met uw kind te bespreken.

We hebben afgesproken met de kinderen dat pesten niet meer gebeurt in deze groep. We hopen dat het uitspreken van positieve verwachtingen en duidelijke afspraken voldoende is. We zullen de komende weken opnieuw groeps gesprekken voeren over de rol van 'de middengroep' en samenwerkingsspelletjes ter bevordering van de samenwerking en omgang met elkaar.

Daarnaast willen we de kinderen ook duidelijk maken dat deze verwachting van hen t.a.v. het pesten niet vrijblijvend zijn.

Wat we met de kinderen besproken hebben:

Als er toch gepest wordt, dan 'verliest' het kind wat dit doet zijn plaats in de groep voor 1 uur. Hij/zij maakt dan het werk buiten de klas bij een ambulante collega. Mocht het een tweede keer gebeuren, dan verliest hij/zij zijn plaats buiten de groep voor een halve schooldag. Ouders worden altijd geïnformeerd.

Voor u ter informatie:

Bij een tweede keer wordt er een incident meldformulier ingevuld. Mocht er een derde incident plaats vinden binnen 6 maanden, dan wordt er opnieuw een incidentmeldformulier ingevuld, vindt er een gesprek met ouders plaats en wordt het protocol time out gestart.

Nogmaals, we gaan uit van de goede intenties van de kinderen en uw ondersteunende rol hierin. We hebben er vertrouwen in dat we met elkaar ervoor kunnen zorgen dat alle kinderen fijn en veilig naar school kunnen gaan.

Bijlage 3: Plan van aanpak/registratie incidenten

Plan van aanpak leerling xx

Xx voelt zich gepest in groep ... In overleg met vader in een oudergesprek op ... hebben we besloten om dit planmatig aan te pakken.

Door dit plan krijgen we meer inzicht en een duidelijker beeld van de situatie om Xx te kunnen ondersteunen in zijn behoeftes om een veilig schoolklimaat te kunnen ervaren.

Daarnaast willen we Xx leren om direct te zeggen als er iets is/voortvalt wat hij als niet prettig ervaart.

Beide leerkrachten gaan hier aan werken. Start maandag

Dit wordt 2 weken geregistreerd. (Vult Xx dit schema zelf in? Of samen met de leerkracht?)

2x per dag een korte evaluatie met Xx. Minimaal 2x per week kort oudercontact om stand van zaken te bespreken.

School pakt de aansturing van de groep op middels gesprek, groepsactiviteiten en het bespreken van de consequentie (een halve dag niet in de groep mogen zijn) als er gepest wordt (uitdagen, schelden, buitensluiten) in de groep of als er fysiek gedrag (schoppen, slaan, duwen, spugen) plaats vindt.

Verwachtingen naar ouders

- Een ondersteunende houding naar de school toe. Vertrouwen uitspreken naar Xx dat school en ouders dit samen met hem gaan oplossen. Uitspreken dat Xx gedurende de dag op school blijft.

- Het thuis stellen van open, neutrale vragen: Hoe was het op school vandaag? Wat heb je gedaan? Met wie heb je gespeeld? Hoe ging dit?

- Het direct terugkoppelen naar de leerkrachten als er iets gebeurd is.

Vervolggesprek:

Na 2 weken een vervolg gesprek met de ouders van Xx door de leerkracht samen met de bouwco/schoolleider. Eerst met aanwezigheid van Xx, daarna zonder hem.

Inhoud gesprek:

Hoe is het afgelopen 2 weken gegaan? Hoe gaan we verder?

Vragen aan Xx klein houden:

- Vraag 1: Is er iets gebeurd wat jij niet fijn vond?
- Vraag 2: Wat gebeurde er dan?
- Vraag 3: Wat deed de ander en wat deed jij?
- Vraag 4: Wanneer en waar. (plein, gym, klas)
- Vraag 5: Wat ging er goed of leuk vandaag?

Dag Week 1	Vraag 1,2,3,4	Reactie	Opmerkingen oudercontact
		Vraag 1: Is er iets gebeurd wat jij niet fijn vond? Vraag 2: Wat gebeurde er dan ? Vraag 3: Wat deed de ander en wat deed jij? Vraag 4: Wanneer en waar . (plein, gym , klas) vraag 5: Wat ging er goed of leuk vandaag?	
Ma: 9 okt 12.00 uur 14.00 uur			
Di. 10 okt 12.00 uur 14.00 uur			
Wo 11 okt 12.00 uur 14.00 uur			
Do. 12 okt 12.00 uur 14.00 uur			
Vr. 13 okt 12.00 uur 14.00 uur			

Bijlage 4: Suggesties voor ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten op of rond de school gebeurt wordt het probleem op school opgelost (door in eerste instantie de groepsleerkracht).
- Als pesten niet op of rond de school gebeurt, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Ouders melden dit wel op school bij de groepsleerkracht.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- School kan adviseren tot het volgen van een sociale vaardigheidstraining of ondersteuning door schoolmaatschappelijk werk.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- School kan adviseren tot het volgen van een sociale vaardigheidstraining.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.